SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 7. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 April 1896. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris beräknas efter rutor af visst antal petitrader. | 16. Årg.

Alma Fohström.

Ovanligt nog gafs så sent som den 12 juni år 1878 en konsert i Musikaliska akademiens stora sal, och det inför en mycket talrik publik. Men så fick också Stockholmspubliken än en gång höra sin lille favorit sedan samma vår, underbarnet-violinvirtuosen Maurice Dengremont. Till de förut å Dengremont-konserterna biträdande pianisterna Alie Lindberg och Hedvig Isleben hade nu tillkommit såsom förökadt dragningsmedel på sommaraftonen ett par sångkrafter, den stockholmske tenorsångaren Julius Saloman och en ung, i vår hufvudstad då först uppträdande finsk sångerska, så ung, att hon endast var fem år äldre än konsertens lille hufvudperson, den tolfårige Maurice. Sångerskan, hvars namn var Alma Fohström, beredde åhörarne en stor öfverraskning, i det hon icke allenast med sitt intagande yttre utan äfven och hufvudsakligen genom sin bedårande röst och sångkonst tog publiken med storm, så att den dagens unga hjelte, violinvirtuosen, fick underkasta sig att denna gång dela triumferna med sångerskan. »Den ungdomsfriska, skära och trolska, ehuru något tunna klangen i hennes höga, böjliga sopran», yttrar recensenten i Aftonbladet dagen derefter, »i förening med hennes insmickrande appärition egnade sig särdeles att tjusa och förklara tidiga framgångar.» Alma Fohström har sedan den tiden stigit i rang, heder och värdighet af verldsberömd konstnärinna, en konstsyster, kan man säga, med afseende på arten af hennes röst och talang äfvensom yttre behag, med vår Sigrid Arnoldson, som är tre år yngre och senare gjorde sig bemärkt i den stora konstverlden. Alma Fohström synes, att döma efter nyaste underrättelser, stå på höjden af sitt konstnärsskap, och helt visst torde vår konsertpublik med stort intresse motse den berömda sångerskans återuppträdande härstädes, hvilket vi önska ej skall inskränka sig blott till konsertsalen utan äfven utsträckas till operascenen.

Alma Fohström.

Alma Evelina Fohström är född i Helsingfors den 2 januari 1861, dotter af tvålfabrikanten A. F. Fohström och hans maka, född Stenqvist. Mycket tidigt framträdde hos henne de ovanliga musikaliska anlagen, så att hon redan vid tolf års ålder med stor framgång uppträdde å en välgörenhetskonsert i sin födelsestad, sjungande svenska och finska folkvisor. Föräldrarne sände henne strax derefter till Petersburg att utbilda sig i sångkonsten under ledning af den utmärkta lärarinnan fru Henriette Nissen-Saloman, och samtidigt erhöll den unga eleven undervisning uti pianospel och musikens teori för en dugtig lärare, professor Albani. Från 1873 till 1877 åtnjöt hon dennas undervisning och lät under tiden redan som elev höra sig å konserter i Petersburg med ovanlig

framgång. Efter slutade studier för fru Saloman begaf sig Alma Fohström till Milano, der hon af den berömde Lamperti och hans biträde signora Della Valle erhöll ytterligare sångundervisning. Återkommen till fädernestaden i januari 1878 debuterade hon der samma månad på finska operan som Margareta i Gounods »Faust» med lysande framgång. I april samma år begaf sig sångerskan till Berlin och gjorde der sin första debut på stor scen i en storstad med Lucie och Amina i »Sömngångerskan». Hon blef här firad som en ny stjerna på konstens himmel, och det var efter detta uppträdande hon deltog i turnén med Dengremont. Under säsongen 1878—79 sjöng fröken Fohström åter på finska operan i Helsingfors, der hon då lät höra sig i »Lucie», »Dinorah», »Sömngångerskan», »Linda», »Faust» samt »Romeo och Julia». Hvarje uppträdande var för henne en verklig triumf. Hösten 1879 tillbragte sångerskan i Milano under trägna sångstudier och uppträdde under karnevalen 1879—80 i »Rigoletto» och »Sömngångerskan» på municipalteatern i Reggio. Detta ledde till ett engagement för tio aftnar i Warszjav, der hon och den berömde tenoren Angelo Masini hänryckte publiken i sistnämnda operor samt i »Lucie». Hon begaf sig derefter på en åtta månaders turné genom Finland, Östersjöprovinserna och Ryssland i sällskap med den utmärkta pianisten Adelaide Hippius. I slutet af augusti 1881 reste hon å nyo till Italien, der hon i Milano arbetade med instuderande af nya operor men äfven sjöng på konserter i denna stad och i Parma, hvarest hon fick mottaga diplom som hedersledamot af Societa Parmense, en heder, som endast bevisas konstnärer af hög rang. Under säsongen 1882—83 medverkade fröken Fohström vid nationalteatern i Bukarest, der tidningarne voro fulla af lof öfver »le petit rossignol». Hon styrde sedan åter kosan till Milano, der hon jemte sin landsmaninna sångerskan Hortense Synnerberg af en italiensk impresario engagerades för en sex månaders operasejour i Sydamerika. Från Genua begåfvo sig sångerskorna på väg dit och anlände efter en stormig och äfventyrlig färd, som drog 26 dagar, till Buenos Ayres. Der likasom i Rio Janeiro, Montevideo och S. Pablo gaf hon gästroler. Från Amerika återkom sångerskan till Milano i början af november. Under säsongen 1883—84 engagerades Alma Fohström som primadonna vid Coventgarden-teatern i London, der hon i operapartier alternerade med Adelina Patti, som var den unga konstsystern mycket bevågen och öfverlemnade åt henne kadenser för de större ariorna i »Lucie», »Traviata» och »Dinorah» samt variationerna till Alabieffs ryska sång »Die Nachtigall». Efter London-säsongens slut konserterade hon i Schweiz och Tyskland samt gästade på Kroll-teatern i Berlin om våren 1884, då hon särskildt som Violetta i »Traviata» väckte stort bifall. En lagerkrans af silfver, som vid detta tillfälle förärades henne, hade till inskrift »A la charmante Traviata d'aujord'hui de la Traviata d'hier!» och befans ha till gifvarinna — mme Artôt, för hvilken hon förr instuderat rolen. Den bekante engelske impresarion Mapleson, som nu fann Alma Fohströms stora konstnärsrykte grundadt, engagerade henne då för en turné i Förenta staterna från New-york till San Francisco. Den stora framgång, som åtföljde uppträdandet i Amerika, föranledde Mapleson att engagera fröken Fohström för gästande i England, Skotland och Irland under säsongen 1886—87; emellertid insjuknade hon i tyfus, då man under denna turné hunnit till Manchester, hvarefter sångerskan under ett halft år måste afstå från att sjunga. Under säsongen 1887—88 uppträdde hon emellertid på hofoperan i Wien och i Prag samt konserterade flerstädes i Österrike, Tyskland och Italien. Under påföljande säsong var Alma Fohström engagerad vid Metropolitan-operan i Newyork och konserterade sedan på våren 1889 i Frankrike och Schweiz.

Af sin första sånglärarinna, fru Nissen-Saloman, hade Alma Fohström fått anvisning på tre länder, der hon företrädesvis skulle kunna påräkna att bli populär: England, Nordamerika och Ryssland. Spådomen hade slagit in hvad de förstnämnda beträffar, men i Ryssland hade hon hittills föga låtit höra sig, emedan hennes något vacklande helsa nödgat henne att undvika detta lands stränga klimat. Under vintern 1889—90 vågade hon sig dock dit och genomreste en stor del af det europeiska Ryssland och Kaukasien äfvensom Finland, der hon före den stora resan österut deltog i flera operaföreställningar. Öfverallt hvar hon lät höra sig skördade hon stormande bifall och firades entusiastiskt, prisad för sin mjuka, behagliga röst, sitt graciösa föredrag och sin glänsande koloratur. Till hennes framgångar bidraga äfven framstående sceniska anlag, och hennes repertoar är ej ringa; redan 1883 utgjorde den tjugu partier. Af yttre utmärkelser innehar konstnärinnan äfven Brasiliens stora medalj för vitterhet och konst.

Sedan 1890 är Alma Fohström alternerande verksam vid de kejserliga scenerna i S:t Petersburg och Moskva, i hvilken senare stad hon för närvarande egentligen har sitt hem. Hon är nämligen för fem à sex år sedan gift med öfversten i ryska generalstaben B. von Rode, numera bosatt i Moskva.

Antiken i tonkonsten

af W. H. Riehl.

Det gifves ej någon antik konst för musikern. Den grekiska tonkonsten är för honom blott en teoretisk antikvitet, som är utan betydelse för den musikaliska produktionen.

Hela den bildade verlden har likasom kommit öfverens om vissa naturlagar för den bildande konsten och poesin, hvilka funnit sitt renaste och ursprungligaste uttryck i antiken. Konstens grunddrag blefvo i Hellas först framställda så naivt och fullkomligt, att all senare europeisk kultur, om än på de mest olika afvägar, dock alltid på nytt fann utgångspunkten för begreppet om det sköna, om konsten, dess former och arter i antiken. En hvar konstteori är baserad på allmänt erkända historiska fakta, och den moderna estetiken är, hvad den bildande konsten och poesin vidkommer, bygd på antika grundsatser. Tonkonstens estetik kan undvara detta fundament, den sväfvar i luften. Om estetisk-musikaliska frågor kan det här icke stridas, ty man saknar de utgångspunkter, hvarom alla äro eniga, just derför att det ej gifves någon antik konst för musikern. Den musikaliska estetikens historia är derför också en verklig bedröfvelsebok; öfverallt kif och strid och nästan aldrig något positivt resultat. De litterära debatterna äro här en strid mellan personer, af hvilka hvar och en går ut från högst skilda principiela grundsatser, så att man aldrig kan komma till någon enighet.

När man vill uppdraga gränsen mellan plastik och måleri, så åberopar man antiken, och derom äro alla eniga. Skall man deremot draga den af nyromantikerna i så hög grad utplånade gränsen mellan musik och poesi, så kan jag ej åberopa någon allmänt erkänd lag.

Antiken gifver oss en kanon (regel) för det okonstlade sköna; och det är just från skönheten i dess okonstlade enkelhet man under vår tid kommit längst bort i musiken. Den, som här vill framställa det okonstladt sköna, blir ansedd som en ytlig person eller åtminstone som en man utan fantasi. Emot ett sådant barbari håller den bildande konstnären antikens sköld.

Den antika konstens blomstringstid kallar man den »klassiska stilen», och detta uttryck har man beträffande alla konster under de senare epoker, i hvilka mästarne höjde sig till en enkel, naiv, mönstergill skönhet. I sådana epoker har också studiet af antiken åter vaknat till lif. Men hvilken epok är den klassiska tiden i tonkonstens historia? Derpå gifvas otaliga, skiljaktiga svar, just derför att musikerna sakna den antika skönhetens kanon.

En låter den klassiska tiden afslutas med Bach, en annan åter igen låter den först begynna med Bach. Beethoven kallas af den musikaliska verldens ena hälft för den klassiska periodens hufvud, medan den andra hälften betraktar honom som hufvudet för den romantiska perioden. Under det nyromantikerna anse Beethovens senare stil för den egentligen klassiska, anse musikerna af den äldre skolan tvärtom hans tidigare stil såsom sådan. Ja, det ges till och med många, för hvilka nutidsmusiken, eller till och med »framtidsmusiken», gäller som den klassiska, och hvilka betrakta den Haydn-Mozartska perioden såsom hörande till peruktiden. Efter min förmening har deremot denna period mycket litet af perukstilen, medan peruken först riktigt vuxit ut i mycket af hvad nutiden frambragt, deri det tillkrånglade och en prålande byzantism träder fram i ett så motbjudande manér, att aldrig någon tidigare period af tonkonsten haft maken att uppvisa. Hvem har nu rätt, och hvar finnes den klassiska tiden?

Den antika andens måtta, försoning, naiva och klara skönhet bryter redan fram hos den märklige tondiktare, hvilken står som den siste medeltidskonstnären i renaissancetiden, hos Palestrina. Hos honom finnas »klassiska» element, för så vidt som han upptager den italienska folksångens enkla och rena former i sina messor i stället för nederländarnes öfverlastade kontrapunktiska snirklerier. Just i egenskap af en sådan klassiker blef han i sin konst den store reformatorn.

De verldsliga och andliga mästarne af den romerska tonskolan bygde vidare på den klassiska musikens bygnadsverk, i det de bringade symetri, en genomskinlig, hellenisk arkitektonik in i sina tonstycken och bragte den bundna och konstlade melodien till naturligt behag och ädel sensualism.

Dessa komponister voro i adertonde århundradet de egentliga representanterna för den musikaliska antiken, och det samma, som de bildande konstnärerna sökte i Rom bland grekiska och romerska marmorruiner, det ledde också tonkonstens tyska disciplar till att den tiden söka i Rom; äfven de sökte den estetiska disciplinen, som förvärfvas genom studiet af antiken, men de sökte den hos lefvande mästare.

Hos Händel märkes tydligen frukterna af en sådan vandringsfärd. Gluck står i innerligare förbindelse med de klassiska italienarne än man i allmänhet tror; hans klara melodier, hans måttfulla instrumentation vittna om hans hängifvenhet för studiet af den musikaliska antiken i hans samtids uppfattning. Han räcker den lättfärdige men talangfulle Piccini en forsonlig hand och ännu mera den djupare anlagde Sacchini. Och om han, skaparen af den antika storheten i det musikaliska dramat, kände till det oväsen man i våra dagar bedrifver med hans namn genom att framställa honom såsom ett mellanting af hälften poet, hälften musiker, skulle han säkert med hela sin musik för de moderna titaner, som missbruka hans namn, läsa lagen lika djerft, som han en gång gjorde det gent emot sin egen samtids lekande ytlighet.

Studiet af de gamla italienarnes klassiska former bära sin skönaste frukt hos Haydn och Mozart, likasom äfven den unge Beethoven genom dem skördar ett helt århundrades rika arf. Den klarhet och säkerhet, som utmärker dessa musikers tankar och teknik, ha de ej blott sitt medfödda snille att tacka för; den fasta, från italienarne ärfda, sköna formen var också i det hänseendet medverkande. Och likasom händelsen var med de gamle italienarne, så fick äfven dessa mästares verk den antika formskönhetens anderikhet helt omedvetet och utan någon ansträngning från deras sida. Det är en af kulturhistoriens djupaste gåtor, att dessa män just på samma tid, då Klopstock, Lessing, Goethe, Herder och Schiller medvetet och med beprådt mod i studiet af den klassiska forntiden skapade renare och ädlare former för den tyska poesien, utan någon som helst förbindelse med dessa litterära strömningar instinktmessigt styrde mot samma mål. Åt oss skapade de ett nytt ideal för den musikaliska antiken: Haydn, i det han skref sina symfonier som taffelmusik åt furst Esterhazy, och Mozart, i det han komponerade sina operor för egensinniga teaterdirektörer. Och de gingo båda lika naivt till verket, som de gammaltyska målarne, när de skulle måla. Då Mozart skulle dikta en symfoni, hvilken skulle uttrycka herskarväldet, blef det en Jupitersymfoni. Denna är Mozarts »Sinfonia eroica». Beethoven lär ju ha tänkt på Napoleon, när han skref sin symfoni med detta namn, Mozart tänkte i sin tid på Jupiter. Här står den klassiska periodens guldglänsande afton intill den romantiska periodens glödande soluppgång. Mozarts Jupiter är ett stycke musikalisk antik i de gamle italienarnes och de store gamle tyske mästarnes anda. Det är en Jupiter, full af himmelsk glädje, sittande vid sin nektar och ambrosia, och som har allehanda kuriösa äfventyr med Semele, Danaë och andra jordiska skönheter, som dansa menuett vid Thetis' bröllop, men till hvilken också (i adagiot) de dödliges offerhymner ljuda, och som (i den präktigt fugerade finalen) i egenskap af verldsherskare skådar ned på det jordiska hvimlet. Den förunderligt harmoniska, klara och fulländade konstruktionen i denna symfoni är just »klassisk», hellenisk i öfverensstämmelse med den af italienarne ärfda kanon för den musikaliska antiken; tankarne deremot, de särskilda melodierna och harmonierna äro äkta tyska. Afundsvärda tid, som egde en form för den musikaliska arkitektoniken, så fast, att den syntes byggd för evigheten! De stora andarne stödde sig vid den, men utan att stelna i formen; Mozarts Jupiter var en tysk Jupiter; ty konstnären förmådde nog att svinga sig upp till en sann antikt enkel storslagenhet, men han förblef dock alltid sin nationalitet trogen; han diktade ej med historisk och filosofisk kritik, och ej heller befruktad af forntidsstudiet, så som fallet var med Schiller och Goethe, utan blott med en genialisk devination af den antika anden, utan att i någon mån blifva sin samtid otrogen. Så må vi då söka den musikaliska antiken i den vårbrytningsperiod för den moderna tonkonsten, då de stora mästarne så naivt och dock så säkert utstakade råmärkena mellan de särskilda konstarterna och således lade grundstenen till den musikaliska estetiken utan att sjelfva vara fångna i estetiska reflexioner. Hvad kyrkomusiken beträffar skedde detta genom de stora italienarne i det sextonde århundradet, i fråga om den verldsliga musiken genom de stora tyska mästarne i adertonde århundradet. Den som icke vill godkänna en sådan historisk utgångspunkt, kan också till sist finna det absolut sköna i tonkonsten a priori hos negermusiken, lika väl som idealet för arkitekturen i den indiska pagoden och för plastiken i sydhafsöarnes afgudabilder.

—o—

Tschaikowsky och Brahms.

Ur Tschaikowskys dagbok.

En rysk tidning utgaf nyligen den aflidne kompositören Tschaikowskys dagbok. Rörande hans bekantskap med Brahms, som han år 1887 träffade i Leipzig hos den utmärkte violinisten Brodsky, innehåller dagboken följande:

När jag kom till Brodsky's vid lunchtid klockan ett hörde jag en behaglig musik från piano, viol och violoncell. Kort sagdt, jag befann mig i ett nu på repetition af Brahms' då nya Trio, som följande kväll offentligen skulle uppföras. Pianostämman sköttes af kompositören, och jag hade tillfälle att för första gången se vår tids ryktbaraste tyske musiker.

Brahms är af medelhöjd, litet korpulent, men af ett sällsamt tilltalande yttre. Hans fina hufvud, som redan något grånat, erinrade mig om de ryska presternas utseende. Han eger intet af en vacker tysks karakteristiska drag, men den sympatiska mjukheten i linierna — det något långa, tunna grå håret, de goda grå ögonen — allt återförde i mitt minne bilden af våra älskvärda andliga typer.

Brahms är liflig af naturen; hans sätt enkelt och rättframt, och de två timmar jag tillbragte i hans sällskap äro mig kära att minnas. Jag är dock ledsen att, trots vår gemensamma samtidiga vistelse i Leipzig, tillfälle ej gafs mig att bli närmare bekant med denne framstående man; skälet var följande:

I likhet med alla mina musikaliska ryska vänner ärar jag Brahms endast för hans ärliga, allvarliga musikaliska *arbete*. Oaktadt min önskan att kunna *beundra*, har jag dock aldrig lärt mig hålla utaf eller älska hans musik. Brahms musikaliska inflytande är i Tyskland vida spridt. Ett stort antal musikaliska individer och inflytelserika personer så väl som hela musikaliska institutioner hafva särskildt egnat sig åt odlandet af Brahms musik — ställande honom nästan i jemnbredd med Beethoven. Dock existerar äfven ett anti-Brahmskt parti i Tyskland — men ingenstädes kommer han att så länge förbli en främling som i mitt fädernesland. För oss ryssar är hans musik torr, dunkel, obestämd.

Känsla för melodi, betraktad från rysk ståndpunkt, har han ingen. En musikalisk tanke blir hos honom aldrig genomförd. Knappast framkommer en musikalisk fras förrän den genast drages in uti en hvirfvel af ovigtiga passager och stämningar — liksom hade kompositören till mål att vara djup och obegriplig. Han leker och gäckar med den musikaliska känslan och tillfredsställer den ej, liksom skämdes han för det språk hjertat begär. När man åhör hans musik frågar man sig sjelf: »Är Brahms djup, eller *vill* han med låtsad djupsinninghet dölja sin fantasis fattigdom?» Hans stil är nobel och han trår ej, likt våra moderna kompositörer, efter yttre effekter. Ej heller söker han att slå an genom ett briljant prål eller nedlåter sig till imitation eller hvardaglighet. Allt är allvarligt — nobelt och sjelfständigt — men i detta allt felas dock *skönhet!* Detta är min uppfattning af Brahms och så tänka, så vidt jag vet, alla ryska musiker och hela den ryska musikaliska publiken.

För två år sedan uttalade jag öppet min mening om Brahms till Hans von Bülow. Han svarade då: »Vänta; den tid skall komma, då djupet och skönheten hos Brahms skall uppenbaras eder — liksom af sig sjelf. Jag förstod honom ej heller på mycket länge, men så dagades det för mig! Med er kommer det att gå likadant.» Jag har väntat — väntar och väntar förgäfves.

Jag beundrar djupt Brahms artistiska personlighet och bugar mig för den jungfruliga renheten i hans musikaliska idéer; beundrar hans stolta frigörelse från all Wagnerism eller Lisztska lockelser — men jag beundrar ej hans musik. Detta hindrade mig ej från att önska och vilja stifta närmare personlig bekantskap med Brahms, och jag råkade honom ofta tillsammans med Brodsky och andra af hans framstående beundrare. Det var både egendomligt och angenämt att befinna sig midt bland alla dessa, hvilkas ideal jag ej kunde tillbedja, men med hvilkas tankar och känslor jag var i full harmoni.

Brahms visste eller kände instinktmessigt, att jag ej tillhörde hans parti och gjorde intet försök till närmande. Han var vänlig mot mig som mot alla andra — men det var också allt.

Dock, allt hvad jag hört om Brahms som menniska ökar än mer den saknad jag känt att, trots von Bülows profetia, aldrig ha förstått honom som musiker. Brahms är en ovanligt fin och ädel personlighet och han uppväcker djup kärlek och vänskap hos alla dem han kommit i närmare beröring med.

Den berömde kompositören Dvorák berättar med djup rörelse om den älskvärdhet Brahms visat honom, sedan han lärt känna Dvoráks verk, hvilka ingen ville utföra eller låta trycka! Brahms gaf honom då ett kraftigt bistånd och lät sin slaviske kollegas okända talang komma till värdigt erkännande.

Många andra exempel berättades mig om den store symfonistens älskvärda karakter och ädla personlighet.

Musikpressen.

På J. Löfvings förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Stålhammar, J. C.: *Intermezzo och Mazurka.* Pris 80 öre.

Klein, John: *En konstnärsfest*, Vals. Pris 1 kr.

Morley, O.: *Mignon,* nyaste bal-dans. Pris 75 öre.

Af Kgl. Hofmusikhandeln (Henrik Hennings) och Det Nordiske Forlag (Henrik Hennings) har utgifvits:

För soli, kör och piano (klaverutdrag):

Stenhammar, Vilhelm: *Snöfrid,* dikt af V. Rydberg, op. 5. Pris 5 kr., körstämmor à 50 öre.

För en röst med piano:

Stenhammar, Vilhelm: *Florez och Blanzeflor*, dikt af Oscar Levertin, för baryton (h—f), klaverutdrag. — *Ur Idyll och epigram* af J. L. Runeberg, två visor för mezzosopran, op. 4 b; I (»Flickan kom itrån sin älsklings möte», d—giss), II (»Flickan knyter i Johannenatten», c—fiss).

Nordiske Sange (af skandinaviska komponister).

Af Stockholms-förläggarens nyheter förtjena att i första rummet uppmärksammas småstycken af hr Stålhammar, bekant som god organist. Styckena, af hvilka det första är tillegnadt Emil Sjögren, vittna om tonsättarens grundlighet och äro rätt underhållande. — Mignon-dansen åtföljes af en utförlig beskrifning af R. M. Crompton, förste dans- och balettmästare i London, den svenska bearbetningen af balettmästare Sigurd Lund.

V. Stenhammars »Snöfrid» har jemte andra hans kompositioner förlagts i Köpenhamn, såsom man ser. Såväl detta verk, som barytonsången »Florez och Blanzeflor» ha gifvits här i Stockholm med orkester och då af oss blifvit omnämnda. De talangfulla kompositionerna äro med pianoackompanjemang nu tillgängliga för vidsträcktare användning. Visorna till ord af Runeberg äro likaledes vittnesbörd om framstående tonsättaretalang. Några harmoniska idéer öfverraska visserligen i dem, men kunna ej kallas stötande. Hvarken detta sånghäfte eller den nyssnämnda barytonsången och »Nordiske Sange» hafva något utsatt pris, ett danskt bruk, som ingalunda är efterföljansvärdt. Dessa »Nordiske Sange» äro ett prydligt häfte med miniatyrporträtter af sångernas tonsättare å titelvignetten. Dessa och deras sånger i häftet, af hvilka åtminstone en del förut äro bekanta, uppräknas här i ordningsföljd: J. Bechgaard (»Så tidt paa dig jeg tænker»), V. Bendix (Nytaarssang), N. W. Gade (Jægerens sommerliv I, II), E. Grieg (»Min lille fugl»), Ag. B.-Gröndahl (Aftenbön), J. P. E. Hartmann (Mine tanker), P. Heise (Dyvekes Sange: »Se nu er sommeren kommen»), P. Lange-Müller (»Min tankes tanke»), Chr. Sinding (Perler), Em. Sjögren (»Ro, ro, ögonsten»), V. Stenhammar (»Min stamfar hade en stor pokal»).

Litteratur.

Svenska familjejournalen »Svea», illustrerad månadsskrift 9:e årgången, har återuppstått i form af tidskrift med häften om fyra ark. Chef för redaktionen är J. Ring. Något pris för årgång eller häfte ha vi ej å det utsända första häftet kunnat finna. En tidskrift af blandadt innehåll såsom denna tillhör icke egentligen en musiktidning att anmäla. En artikel i detta häfte, »Sven Scholander, några drag ur minnet af en skolkamrat», ha vi dock ansett oss kunna påpeka.

På H. Bechholds förlag, Frankfurt a. M., har utkommit:

Riemann, Hugo, d:r: *Präludien und Studien,* gesammelte Aufsätze zur Ästhetik, Theori und Geschichte der Musik. I. Band.

Denna bok (239 sidor) af den bekante musikskriftställaren och lexikografen d:r H. Riemann (f. 1849), konservatorielärare i Hamburg, har följande innehåll: I. Skizzen: Das überhandnehmen des musikalischen Virtuosenthums. Unsere Musikzeitungen. Unsere Konservatorien. Die Priester des Ge-

schmachs. Das formale Element in der Musik. Programmusik, Tonmalerei und musikalischer Kolorismus. — II. Präludien: Die musikalische Phrasierung. Legatobögen oder Phrasierungsbogen. Vorschläge zur Beschränkung der Willkür in der Wahl der Notenwerte für die Taktschläge. Wurzelt der musikalische Rhytmus in Sprachrhytmus? Gesangphrasierung. Was ist ein Motiv. Die Phrasierungsbezeichnung als dauernder Bestandsteil der Notenschrift der Zukunft. Die Vollendung der Phrasierungsbezeichnung. Über Wiederbelebung und Vortrag alter Vokalmusik. — III. Studien: Das chromatische Tonsystem. Von verdeckten Oktaven und Quinten.

I ett förord yttrar författaren om dessa uppsatser, att »Präludierna» innefatta de första i korthet framstälda idéerna till senare omfångsrika arbeten af honom; »Studierna» äro större arbeten, som sjelfständigt uttömma sitt ämne; »Skizzerna» teckna, såsom han säger, »med skarpa linier bilder från våra musikaliska förhållanden, som väl äro värda en skarpare belysning och i många stycken tarfva nödvändiga förbättringar». Dessa i pikant stil hållna straffpredikningar innehålla nog också åtskilligt beaktansvärdt. Om innehållet i de öfriga artiklarne, försedda med talrika notillustrationer, tillåter ej det korta utrymmet för denna anmälan att närmare redogöra. I ett och annat, exempelvis om den musikaliska fraseringen, är författarens åsigter omtvistliga. Ett prof på bokens innehåll och stil ha vi nyss lemnat i den nyligen här intagna uppsatsen om programmusik etc.

Der Musikführer, det i förra numret anmälda samlingsverket af analyser öfver större märkliga musikverk, är äfven utkommet på Bechholds förlag, hvilket i anmälan ej omnämndes.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Mars 15, 19, 21. Verdi: *Trubaduren* (Azucena, Leonora, Inez: fruar Almati-Rundberg, Östberg, Lindström; Manrico: caval. Morello; grefve Luna: hr André, deb., $^{21}/_{3}$ hr Lundqvist; Ferrando: hr Söderman). — 16, 18, 20, 23, 25, 27. Gluck: *Vårdrottningen*, herdeidyll i en akt, fri bearbetning efter franskan af Max Kalbeck (Philint, herde: fru Linden; Lisette, Helen, herdinnor: frökn. Frödin, Kragballe; marquis de Monsoupir, Rickard, rik förpaktare: hrr M. Strandberg, Johanson). Andr. Hallén: *Hexfällan*, romantisk opera i två akter. Fri bearbetning efter H. Hopfens »Hexenfang» af Frans Hedberg (Albertus, en vis mästare: hr Ödmann; Kobus, hans famulus: hr Söderman; Maria, borgarflicka: frök. Sparrman; Teresia, nunna: frök. Frödin; Rebecka, rik borgarfru: fru Linden). — 17, 22, 28. Rossini: *Barberaren i Sevilla* (Figaro: hr Forsell). — 26. Meyerbeer: *Hugenotterna* (drottningen, Valentine, Urbain: frök. Petrini, fru Östberg, frök. Karlsohn; Raoul: caval. Morello; Marcel, Nevers, S:t Bris: hrr Sellergren, Johanson, Söderman). — 29. Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: fru Brag; Toriddo, Alfio: hrr Ödmann, Söderman). Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frök. Sparrman).

Vetenskapsakademien. Mars 17. Aulinska qvartettens *4:e kammarmusiksoaré*. 1) Ferd. Thieriot: Oktett, B dur, op. 62, för stråkqvartett, kontrabas (hr E. Stanék), klarinett (dir. J. Kjellberg), valdhorn (hr C. Almgren), fagott (hr Brunzell); 2) Fr. Berwald: Duo för piano och violin, D dur (manuskript, komp. 1860); 3) Fr. Schubert: Stråkqvartett, D moll, opus posthume. — 20. *Soaré* af hr Hugo Alfvén; biträdande: frök. Gerta Samuel, hr Oscar Bergström. — 24. Vilh. Stenhammars och Knut Bäcks *2:a musikafton* (svensk musik); biträdande: fröken Gudrun Torpadie.

Premièren af en inhemsk opera är hos oss en mera ovanlig händelse, hvilken redan derför väcker stort intresse. Den nyhet af detta slag vi nu ha att anmäla, hofkapellm. Andr. Halléns 2-akts-opera »Hexfällan», är ock i och för sig ett musikverk af den betydenhet, att det ådrager sig mycken uppmärksamhet, hvilket äfven tycks bekräftas af det betydande antal gånger operan redan gått öfver scenen. Om innehållet af handlingen i densamma ha vi förut redogjort, hvad musiken beträffar är hufvudintrycket deraf, att komponisten visar en framstående förmåga att röra sig på den nya operastilens fält i Wagners fotspår särdeles i afseende på orkesterns behandling, hvarjemte han väl lyckas i karakterisering af särskilda situationer och personligheter. Bäst är i det hela första akten. Den andra är både till text och musik svagare; bästa musiknumren i denna äro Marias bön i början af akten och mellanspelet. Bland första aktens bästa partier kan räknas Albertus sång till vårskymningen och lärkan med dess vackra orkesterackompanjemang, delar af Marias parti och hela Kobus'. Ny karaktär får den följande delen af akten genom hexfångsten, som inledes med stormbrus och klockspel till harptoner och violintremolo i orkestern. Nunnan Teresias melodiska berättelse och fru Rebeckas friska sång om »den vilda Valpurgisnattens jubel och larm», äfvensom musiken vid dryckesorgien äro särdeles lyckade. Hvad körerna i andra akten beträffar återkallar den uppretade folkhopen minnet af folkkörerna i »Mästersångarne» med hänseende till stilen; påskhymnen med klockringning hör också till aktens bättre nummer. Instrumentationen i operan kunde ha gjorts med något lättare hand, men håller sig troget till wagnerstilen, ställande stora fordringar på orkestern, hvars instrumenter åtnjuta föga rast. Denna nya stil med hvarandra ständigt jagande dissonanser under nästan rastlöst, ofta bullrande orkesterarbete verkar i längden tröttande på öron, som ej äro nog tränade för sådan musik. Utförandet är godt på alla händer, särskildt må fru Lindens förträffliga framställning af den passionerade hexfrun framhållas. Sceneri och dekorationer kunde till en del vara bättre; så är hexridten vid första aktens slut höljd i väl starkt dunkel. Operan går naturligtvis under komponistens eget anförande som sig bör.

Förpjesen som hittills föregått »Hexfällan», Glucks herdespel »Majdrottningen», är en täck idyll med högst intagande musik, mest bestående af vexelsånger, men mot slutet innehållande en förtjusande duett mellan det älskande paret samt en liten slutkör med ensemble. Äfven denna pjes fick ett godt utförande, hvartill i främsta rummet fru Linden äfven nu bidrog och dernäst fröken Frödin och hr Johanson. Hr Strandbergs stela komik och fröken Kragballes ständiga småleende tåla vid någon modifiering, sångpartierna sköttes dock väl af dem.

»Vårdrottningens» franska titel lär vara »Les amours champêtres» vådevill af Favart, på hög befallning satt i musik af Gluck 1755 för användning vid de kejserliga lustbarheterna i Wien och på lustslotten. Under namn af »Die Maienkönigin», återupptogs stycket 1888 till en festföreställning med anledning af Maria Theresia-statyns aftäckning, då i väsentlig omarbetning af skalden M. Kalbeck och, hvad musiken angår, af hofkapellmästaren Fuchs.

Operorna »Trubaduren» och »Hugenotterna» ha upptagits med till en del ny rolbesättning. I den förra debuterade som grefve Luna en norrman, hr André, egentligen, såsom vi hört, tillhörande handelsverlden. Ehuru rösten torde vara lämplig för scenen visade hr A. dock ännu ej så pass framstående sångkonst och dramatisk förmåga, som operascenen kräfver. Cav. Morello har som Manrico och Raoul här haft ett par nya roler, hvari hans dramatiska förmåga öfverglänste den vokala, alldenstund rösten mera utmärker sig genom styrka än välljud och denna ofta tages för mycket i anspråk. I »Hugenotterna» hade fru Östberg fått Valentines parti, som hon förträffligt sjöng och spelade om än rolen i yttre hänseende är för henne mindre lämplig än drottningens, som hon förut innehaft. Denna rol innehades nu af fröken Petrini, som här fick brillera med sin koloratur men kunde ha i sina rörelser inlagt mera drottningvärdighet. Båda sångerskorna voro föremål för varmt bifall. Nevers hade en god representant i hr Johanson, och fröken Karlsohns page var förträfflig som alltid. Marcel är, som bekant, en af hr Sellergrens bästa prestationer.

Fröken Torpadies konsert d. 14 mars var talrikt besökt, och den unga ståtliga sångerskan slog rätt mycket an med sin vackra mezzosopran, som dock ännu icke är fullt konstnärligt utbildad. Hon biträddes af operasångaren Theodor Hofer och hr W. Sten-

hammar, som vann stort bifall med några sina egna, af honom sjelf utförda pianostycken. — Hr Gustaf Häggs konsertmatiné i Klara kyrka dagen derefter åhördes af en mycket stor publik och hvarje nummer utfördes förträffligt, såväl den skicklige orgelvirtuosen-matinégifvarens egna nummer, hans ståtliga Marche triomphale, Fantasia af Bach, Prélude et Fugue af Saint-Saëns, symfoninummer af Widor, som ock hr Aulins violinspel och fru Edlings sång. Slutnumret, Rheinbergers konsert för orgel stråkorkester och 3 horn, fick under dir. Åkerbergs ledning ett godt utförande och var en vacker tonsättning till alla delar.

Aulinska qvartettens 4:e kammarmusiksoaré inleddes, såsom ofvanstående program visar, med en oktett af Thieriot (f. 1838, bosatt i Hamburg). Det är en välljudande om än icke så djupgående komposition, hvari mellansatserna slå mest an. I den derpå följande Duon af Fr. Berwald, fri till formen med sammanhängande satser, utmärkt sköna saker blandade med nyckfulla och bizarra, kände man väl igen den genialiske tonsättaren. Duetten återgafs mästerligt af hrr Aulin och Stenhammar. Schuberts härliga D-moll-kvartett, med det sköna sångtemat »Der Tod und das Mädchen», afslöt soarén, som inbringade soarégifvarne rikligt bifall. Hr Hugo Alfvén dokumenterade sig å sin soaré som en god violinist, allra mest i den talangfullt återgifna rätt svåra »La Folia» af Corelli, soarens begynnelsenummer. Som tonsättare uppträdde hr Alfvén med en sonat för violin och piano, hvars mellansatser voro mest lyckade, då deremot yttersatserna röjde en för större former ännu otillräcklig förmåga. En romans och sånger af honom vittnade om omisskänlig begåfning. Den biträdande barytonsångaren hr Bergström lät ursäkta sig för indisposition. Fröken Gerta Samuel biträdde som pianist. — Hrr Stenhammars och Bäcks soaré var eget nog ej mycket besökt. Hr Stenhammar inledde den med en till form och innehåll vacker suite af J. A. Hägg (den begåfvade nu i sedan många år tillbaka sinnessjuke tonsättaren och pianisten) och lät höra en ny af honom sjelf skrifven pianosonat (Ass-dur), som något fri i formen delvis intresserade rätt mycket men tål vid att höras om för att bättre förstås. Hr B. spelade sina Variationer op. 2, talangfulla men något många och tröttande, samt vidare tre stycken ur Sjögrens »På Vandring», op. 25 och några Aug. Södermans Fantasier à la Almqvist. Tillsammans utförde soarégifvarne ett par nummer ur L. Normans vackra »Resebilder» för 4 händer. Fröken Torpadie sjöng ett par sånger af Sjögren, men indisposition hindrade fortsatt uppträdande.

—※—

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Glucks »Iphigenia» kommer i dagarne att uppföras. Under inöfning äro »Figaros bröllop» med hr Forsell som grefven, hr C. Lejdström som Figaro, samt »Den bergtagna». Under repetition äro »I Bretagne», »Kärleksdrycken», »Judinnan», »Lohengrin» samt en del af »Gustaf Vasa», som jemte tablåer kommer att gifvas till firande af Gustaf Vasas födelsedag den 12 maj för 400 år sedan.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande tillkännagifver att i dessa dagar 9:e häftet för 1895 kommer att till sällskapets medlemmar utsändas. Det innehåller prisbelönade sånger af Karl Valentin, John Jacobsson och A. M. Myrberg samt af styrelsen förvärfvade qvartetter af John Jacobsson, A. F. Lindblad, L. Aug. Lundh, A. M. Myrberg, Ludvig Norman och Aug. Wallenberg. Vi erinra om att årsafgiften i sällskapet är 2 kronor och inträdesafgift 1 krona, för hvilken ringa afgift ett exemplar af de på sällskapets förlag utkommande musikalster kostnadsfritt erhållas. Afgiften på en gång för ständig ledamot är 50 kronor. En matrikel öfver ledamöterna, upprättad i december 1895, tilldelas ledamöterna. Styrelsen ämnar äfven i år hos jernvägsstyrelsen anhålla om rabatt å biljettprisen för landsortsmedlemmar, som vilja bevista årsmötet i Stockholm under nästkommande maj månad. Ledamotsantalet uppgår nu till nära 400.

Fröken Alma Fohström, den berömda finska sångartisten och »kejserliga ryska hofoperasångerskan» konserterar här den 2 april i Musikaliska akademiens stora sal med biträde af pianisten hr Gustav Berger.

Operasångaren Axel Rundberg gifver söndagen den 5 april (påskdagen) en matiné i Musikaliska akademien med biträde af framstående förmågor och efter ett intressant program. Biträdande på denna matiné äro fruar Östberg och Rundberg, fröknarna Frödin, Petrini och Kragballe, hrr Ödmann, Lundqvist, Morello, Sellergren, Lundmark, Söderman, Zetterqvist, O. Östman m. fl. Om programmet lämna annonser i de dagliga tidningarne upplysning.

Fröken Tora Hwass' Trio Soaré eger rum den 8 april i Vetenskapsakademiens hörsal.

Arbetareinstitutets folkkonserter ha den 15 och 20 mars bjudit på ett program med kompositioner uteslutande af Emil Sjögren, utgörande dessa E mollsonaten för violin och piano, utförda af fru Louise Nyström och hr Hugo Alfvén, solosånger utförda af fru H. Bodorff, Ida Bruce samt hr G. Starck, duett för sopran och alt, pianosolo utförda af fröken Märta Ohlson samt »Festspel» för fyra händer (fröknarna M. Ohlson och H. Liedberg). Samtliga nummer erhöllo ett förtjenstfullt utförande och belönades med lifligt bifall. Publiken var, som vanligt, fulltalig.

Hofkapellmästare R. Henneberg har gjort ett besök i Köpenhamn för att öfvervara uppförandet derstädes af en af honom komponerad balett.

Folkteatern har den 17 mars framfört en svensk originaloperett »Donna Ragatas hämd» af signaturerna Karl Eckhard och E. Braun. Libretten säges vara ganska lustig och den anspråkslösa musiken lätt och melodiös, troligen alltså en ackvisition för sällskapsteatern.

Richard Andersson förbereder till första söndagen efter påsk en matiné i Musikaliska akademiens stora sal med biträde af k. hofkapellet under ledning af förste hofkapellm. Nordquist. Programmet upptager konserter af Sinding (Dess-dur), J. S. Bach (D-moll), Tschaikowsky (B-moll) och Lizts ungerska Fantasi. Alla numren utföras af hr Anderssons elever.

Fröken Emma Holmstrand, som en längre tid idkat fortsatta sångstudier i Paris, uppträdde den 9 dennes i l'Union artistique derstädes å en musikalisk soaré och rönte glänsande framgång. »Echo de Paris» yttrar derom:

»En ung och charmant sångerska, fröken Emma Holmstrand från K. operan i Stockholm, blef starkt applåderad för sitt utförande af en aria ur "Figaros bröllop" samt romanser af Grieg. Sångerskan disponerar öfver en vacker, varm, mjuk och sympatisk mezzosopran, utbildad i en fulländad skola, och hennes föredrag var höjdt öfver allt beröm».

Äfven »Gaulois» yttrar sig berömmande om vår intagande landsmaninna.

Fru Anna Norrie har nu återkommit till Köpenhamn efter sitt framgångsrika tyska gästspel och skall annandag påsk å Folketeatret sjunga Eurydices parti i »Orfeus i underjorden».

Hr Sven Scholander har i Berlin för utsåldt hus konserterat flera gånger. Den 24 dennes medverkade han vid en stor välgörenhetskonsert i Hamburg, der han den 28 skulle ge en egen konsert. Till påsken är han åter här hemma i Stockholm.

Fru Augusta Öhrström-Renard, den talangfulla sångerskan, har åter börjat konsertera i Amerika efter att icke på länge ha omtalats såsom offentligt uppträdande.

Fru Vendela Anderson-Sörensen, den utmärkta och behagliga sångerskan, har under någon tid upphållit sig härstädes, men ej låtit höra sig offentligt denna gång. Deremot ha vi hört, att ett par unga sångerskor passat på tillfälle att taga lektioner af fru Sörensen, som i Köpenhamn lär vara mycket eftersökt som sånglärarinna.

Fröken Gabrielle Bidenkap, den norska sångerskan, som lät höra sig här första gången å fröken Andersens konsert och hvars debut å K. operan varit tilltänkt, kommer att begifva sig till Köpenhamn för att utbilda sin sångkonst under fru Vendela Sörensens ledning. Fröken Bidenkap har förut under 1 1/2 år varit Fritz Arlbergs elev.

Fröken Sigrid Lindberg, den talangfulla unga violinisten, hvars förestående uppträdande i Köpenhamn vi omnämnde i förra numret, har nu låtit höra sig der å en konsert, gifven af sångerskan fru Hulda Hedeman, som lärt känna fröken Lindberg i Paris. Fröken Lindbergs uppträdande i den danska hufvudstaden var en verklig succès. Hon spelade å konserten Tartinis G-mollsonat, Berceuse af Cui och Adagio af Franz Ries. Alla tidningar på platsen yttra sig mycket fördelaktigt om den unga konstnärinnan, hvars rena intonation, stora ton, lifliga och intelligenta föredrag berömmas. Fröken Lindberg var under vistandet i Köpenhamn mycket omhuldad i musikaliska familjer och blef af flera sådana inbjuden att gästa hos dem i sommar, då fröken L. torde komma att spela å de stora Tivolikonserterna. Uppmanad att nu låta höra sig vidare i Köpenhamn, måste hon derifrån afstå för att skynda till Paris, der hon ytterligare utbildar sig i konsten under professor Berthiliers ledning.

Fru Emma Berg uppträdde den 16 mars för sista gången å Eldorado-teatern i Kristiania vid Fröbergska sällskapet som Yum-Yum i »Mikadon». Den omtyckta svenska konstnärinnan fick, säger Aftenposten, under aftonens lopp röna det lifligaste erkännande och blef vid ridåns fall efter sista akten upprepade gånger framkallad af den animerade publiken.

Sundsvall. Den utmärkte organisten i Trondhjem Kristian Lindemann gaf här d. 15 mars med stor framgång en kyrkokonsert, hvarvid bl. a. uppfördes Rheinbergers konsert för orgel och orkester samt J. S. Bachs A-moll-Preludium och Fuga.

Göteborg. På stora teatern har Lindbergska sällskapet under senare hälften af mars gifvit ett par pjeser med musik, nämligen »Bröllopet på Ulfåsa» och »Peer Gynt». Den förnämsta musiktilldragelsen under denna tid har varit Harmoniska sällskapets 2:a årskonsert med biträde af frök. Esther Sidner under dir. Karl Valentins ledning. Programmet var följande: 1 Modest Petrowitsch Moussorgsky: »Sanheribs undergång», för blandad kör, 2 Massenet: aria ur »Marie Madeleine» (frk. Sidner), 3 Edgar Tinel: Sonnengesang ur oratoriet »Franciscus» för tenorsolo (en musikälskare) och bland. kör, 4 V. Stenhammar: Två sånger ur Runebergs »Idyll och Epigram», Josephson: Vårsång, 5 Joh. Selmer: Urtegaarden (dansk) och Den vesle Guten (norsk), folkvisor för fruntimmersröster, 6 R. Wagner: Walthers prissång ur »Mästersångarne», 7 Sånger af Hallström, Norman, Schumann (frk. Sidner), 8 N. W. Gade: Vinterdage, bland. kör. Pianoackompanjemanget sköttes af hr John Hedelin. Det väl valda programmet likasom utförandet i sin helhet framkallade rikt och förtjent bifall.

En ung artist Sara Wennerberg gaf den 31 konsert, uppträdande både som pianist och tonsättarinna med pianostyckena »Höststämning» och Concertetude, solosånger och qvartetter för mansröster; till sist utförde hon en improviserad fantasi öfver melodier ur Gounods »Faust». Det hela vittnade om begåfning. — Nya Musikföreningen hade sin 3:e kammarmusiksoiré d. 24, då danska Neruda-qvartetten lät höra sig med Mozarts D-mollqvartett, Beethovens pianotrio B-dur (frök. Stockmarr) och Schumanns A durqvartett. Vid 18:e Folkkonserten, då musik af Josephson, Sjögren, Arlberg, Mozart, Godard m. fl. utfördes, höll dr. Valentin föredrag om musiken hos de äldsta folken. — Göta P. B:s sångkör har haft en konsert, å hvilken bl. a. »Islossningen» af Josephson utfördes. Konsert af Alma Fohström annonserades till den 27. Lindenturnéns operaföreställningar här börja den 1 april.

Två storartade orkester-konserter komma att gifvas här den 29 och 30 april. Nya Musikföreningen har föranstaltat dessa på initiativ af grossh. V. Seydel, som jemte föreningens ordförande, grossh. L. G. Bratt, ordnat saken.

Det är den berömda »Philharmonisches Orchester» i Berlin, som under ledning af prof. Mannstädt nu skall låta höra sig här. Denna orkester, 63 man stark och en af de förnämsta i Tyskland, om ej i hela verlden, konserterar i Köpenhamn strax före de båda uppgifna dagarne och möjligen i Stockholm och Kristiania efteråt.

Från våra grannländer.

Kristiania. Mars 13—29. På Kristiania teater ha — de enda musikpjeserna — gifvits »Flagermusen» och Wessels sorgespel »Kjærlighed uden stromper» med P. Scalabrinis musik. Å Eldorado-teatern har Fröbergska sällskapet gifvit »Jorden rundt» och »Mikadon», hvari Yum Yum utfördes af fru Emma Berg och efter hennes hemresa af fröken Gerda Svendsen. På Eldorados söndagskonserter ha uppträdt fröken Sigrid Eklöf och hr Carl Carlander samt danska romanssångerskan fröken Marg. Petersen, som äfven gifvit egna konserter här. — Fru Eva Nansen och hr Martin Knutzen gåfvo den 21 konsert med biträde af pianisten fröken Ragna Goplen och violoncellisten Leroy; åtta dagar senare gåfvo de en folkkonsert. — Th. Lammers har på begäran upprepat sitt föredrag af »gamle norske kvad og viser». — Den 25 gaf akademiska sångföreningen Ossian under Th. Lammers ledning en konsert med biträde af M. Knutzen, och dagen derpå konserterade sångerskan fru Sofie Selberg. I hennes konsertannons upplyses att »prof. Arlberg betecknat hennes röst och sångkonst såsom en af de vackraste och mest framstående han lärt känna». — Vid Musikföreningens konsert den 29 under Iver Holters ledning biträdde pianovirtuosen Max Pauer och fru Anna Bull. Programmet upptog Brahms Symfoni, F dur, och förspelet till »Mästersångarne» för orkester, Beethovens Ess-dur-konsert, jemte solosaker för piano, spelade af hr Pauer, samt romanser vid piano sjungna af fru Bull.

Helsingfors. Mars 13—25. Svenska teaterns musikpjeser under denna tid ha varit »Miss Helyett», »Tiggarstudenten» och »Drilléns operett», hvari en fröken Jenny Spennert debuterat. Filharmoniska sällskapet har fortsatt sina populära konserter med biträde af pianisten Har. von Mickwitz, violinisten Gregorowitsch och operasångaren Hj. Frey, som den 20 gaf egen konsert i universitetssalen. Den 22 gafs i Nya kyrkan en kyrkokonsert af orgelspelaren Kaarle Saarilahti. Denne unge musiker, född 1879 af bondeföräldrar, kom 1893 till klockare- och elevskolan i Helsingfors och har nu redan utbildat sig till en dugtig orgelspelare. Den 26 gafs sjunde symfonikonserten af Orkesterföreningen under direktör Kajanus' ledning. Beethoven ensam beherskade programmet med »Coriolan»-uvertyren, F-dursymfonien och C-moll-pianokonserten, spelad af hr Harald von Mickwitz. — Svenska qvartettsångarne, J. Hjelm (1:a tenor), A. Jahnke (2:a tenor), G. Jacobsen (1:a bas), G. Rydberg (2:a bas) och J. Hallongren (basbaryton), gåfvo den 25 matiné härstädes. Till 28—31 ha annonserats Judic-representationer, å hvilka komma att uppföras »La femme à papa», »Niniche», »Lili» och »Divorçons».

Köpenhamn. Mars 13—27. Kungl. teaterns repertoar af musikpjeser har

upptagit två gånger Ennas nya opera »Aucassin og Nicolete» och för öfrigt »Drot og Marsk», »Det var en gang...» och balletter. Den 17 gafs af kammarsångaren Niels Juel Simonsen konsert med biträde af k. kapellet under Johan Svendsens anförande samt sångerskan Adler och kapellmusikus Ax. Gade. En afskedskonsert gafs den 26 af fru Ingeborg Oselio-Björnson och hennes man, skådespelaren Björn Björnson. 14:e och sista Palækonserten under hr Joachim Andersens direktion egde rum den 29 till förmån för honom. Dessa konserter hafva varit populä:a, till lågt inträdespris. Ett par konserter ha gifvits af kammarsångaren Paul Bulss i förening med hr Fritz Masbach.

Wien. En ny opera i tre akter, »Das Heimchen am Herde», grundad på Charles Dickens' berättelse »The Cricket on the Hearth», har uppförts å hofoperan. Libretton af d:r Willner skiljer sig något från originalet, i det de uppträdande inskränkts till sex — postiljonen, hans hustru Dot, Edvard sjömannen, May, Tackleton och Cricket — men den har satt tonsättaren, den ansedde operakomponisten Karl Goldmark, i stånd att skrifva ett arbete, som allmänt sättes öfver »Hänsel und Gretel». På många år har icke angenämare musik skapats.

»Johns dröm» i slutet af andra akten med en beundransvärd orkestrering för elfvornas dans på sjön skulle, ensamt den, göra pjesens lycka, säger korrespondenten.

Rom. *Chatterton*, Leoncavallos nya opera, uppfördes här den 9 mars för första gången. Åhörarne voro förtjusta och kritiken är mycket välvillig.

Milano. *Zanetto*, Mascagnis nya opera, har uppförts å Scala-teatern i Milano. Operan är egentligen endast en vexelsång mellan två stämmor. Den innehåller många vackra enskildheter, men är för deklamatorisk för att vinna genom behag och för arbetad för att imponera. Libretton är gjord efter Coppées »Le passant». Musiken söker återgifva den tidigare renässansens lifsglädje och gör det ofta på ett fint sätt. Framgången lär ej ha varit fullständig.

—▫—

Rytmen och melodien äro den herskande principen i den antika, men harmonien i den moderna musiken.

A. W. v. Schlegel.

Vid musikens englaröst vår själ
Sitt forna sjelf, sitt urlif återfinner.

E. J. Stagnelius.

—§—

Vår musikbilaga

till våra helårsprenumeranter

utsändes med nästa nummer och innehåller: för piano, två händer: Gustaf Hägg: ***Valsarabesk;*** *Karl Valentin:* ***Om våren;*** *A. M. Myrberg:* ***Berceuse;*** *Herm. Goetz:* ***Andantino ur Sonatine op. 8;*** *G. F. Lange:* ***Melankoli;*** *sång: Gösta Geijer:* ***Harpolekarens sång*** *ur »Vapensmeden» af Victor Rydberg, för baryton.*

Paa ***Wilhelm Hansens*** *Musik-Forlag i Kjøbenhavn er udkommet:*

Scholander-Repertoire.

No 1.	Le joli tambour	50 øre
» 2.	Le brave marin	50 »
» 3.	Sérénade espagnole	50 »
» 4.	Ma fille veux tu un bouquet	50 »
» 5.	Les métamorphoses	50 »
» 6.	Les trois princesses	50 »
» 7.	Leçons d'une mère à sa fille	50 »
» 8.	La bergère Nanette	50 »

August Enna.

Nye Sange.

Tre Sange af Michaëlis ..... 1: —
Fem Sange af Heine og Hase ... 1: 50

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Nitton **första** pris, in- och utrikes.

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano
(Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale)
af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Kammakaregatan 50, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Musikalier säljas från **10 öre** till högre priser i

Lånbiblioteket

Drottninggatan 81 B.

Obs.! *All ny litteratur finnes att låna. Billiga vilkor.*

(S. T. A. 24 159.)

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvaråd de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Pianon och Panino

afprofvas och uppköpas af kompetent person, som alltid till köpares belåtenhet utfört sådana uppdrag. Närmare underrättelse å denna tidnings expedition, Kammakaregatan 50.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Konserter i Göteborg

arrangeras af

J. F. Richters Bok- och Musikhandel
(Medén & Åkerblom)

som äfven beredvilligt lemnar nödiga upplysningar.

Välsorteradt lager af **Musikalier.**

Utländska upplagor anskaffas genom direkt förbindelse med utlandet på kortaste tid.

Strängar och instrumenttillbehör.

Innehåll: Alma Fohström (med porträtt). — Antiken i tonkonsten, af W. H. Riehl. — Tschaikowsky och Brahms, ur Tschaikowskys dagbok. — Musikpressen — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Vår musikbilaga. — Annonser.

Stockholm, Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896.